ఇలా చేసి చూడండి!

శంకరమంచి పార్థసారధి

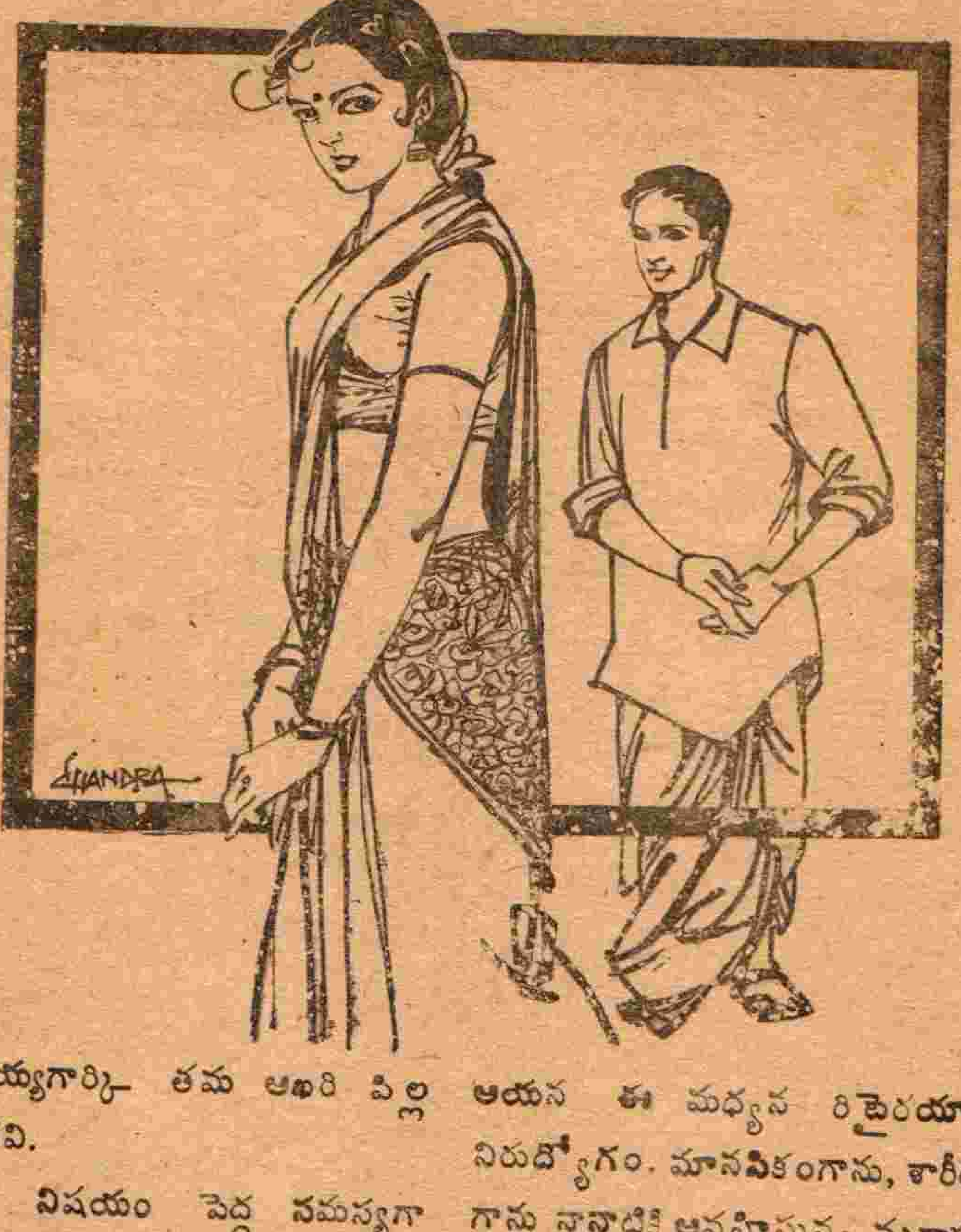

రాఘవయ్యగార్కి– తమ ఆఖరి పిల్ల మాధవి.

పెళ్ళి విషయం పెద్ద సమస్యగా తయారైంది. ఆ పిల్లనిగూడా ఒక అయ్య చేతిలోపెట్టే మార్గం ఏమిటో, దానికేంచెయ్యాలో అర్థంకాక సతమతమై పోతున్నారు. తానింకా సర్వీసులోవుంటే అంతగా దిగులుపడేవారు కాదేమో. కాని ఆయన ఈ మధ్యన రిటైరయ్యారు. నిరుద్యోగం. మానసికంగాను, శారీరకంగాను నానాటికి ఆవహిస్తున్న వృద్ధాప్యం, పెళ్ళికాని పిల్ల, కల్సిరాని సంబంధాలు– అన్నీ ఆయన్నిపట్టి క్రుంగదీస్తున్నాయి.

ఆయన రిటైరయ్యాక చేతికొచ్చిన డబ్బుల్లో ఒక ఇరవై వేలు తీసి పిల్ల పేరున బ్యాంకులో వేసారు. ఆ డబ్బుతో

పిల్ల పెళ్ళి జరిపించాలని ఆయనాలోచన. కొడుకులంటూ వున్నా వాళ్ళిద్దరూ ఈవిషయంలో పెట్టి వుత్సాహం చూపించకపోవటం గమనించేరాయన. అయినా పిల్ల పెళ్ళి గురించి వాళ్ళని దీవించటం ఆయన కిష్టంలేదు. ఒకవేళ తాను నోరుతెరిచి అడిగినా వాళ్ళేం చెయ్యరని, చెయ్యలేరని తెల్సు - కారణం, వాళ్ళు కోడళ్ళు గీత గీస్తే దాటటానికి ఆలోచించ బుద్ధిమంతులైన మొగుళ్ళు.

అసలాయన కూతురి పెళ్ళి గురించి అంతగా దిగులుపడటానికి, బాధపడటానికి వేరే కారణముంది, మాధవికి చదువబ్బలేదు- పదోక్లాసు రెండుసార్లు తప్పింది. ఎంత సేపూ సినిమా కబుర్లు, నవలల కబుర్లు తప్ప పుస్తకం తెరచి చదివినపాపాన పోలేదు. అప్పట్లో ఆయనంతగా పట్టించుకునేవారు కాదు. అదే ఇపుడు పెద్ద శాపం అయ్యింది. పైగా అందం గూడా అంతంత మాత్రమే. చూడటానికి ఎర్రగానే వుంటుంది గాని మొహంలో కళ తక్కువ సన్నగా, రివటలా వుంటుంది. మొటిమల మచ్చలతో రెండు చెంపలూ మరింత ఎర్రగా అసహ్యంగావుంటాయ్. ఈ కాలం మొగపిల్లలు చదువుకుని వుద్యోగం చేస్తున్న ఆడపిల్లలపట్ల చూపిస్తున్న వుత్సాహం ఏమీ లేవి మాధవిలాంటి వారిపైన చూపించటం లేదు.

రాఘవయ్యగారు ఎన్నో సంబంధాలు చూసేరు. ప్రతివాళ్ళు మొట్టమొదటగా అడిగే ప్రశ్న 'మీ పిల్ల ఏం చదివింది- వుద్యోగం చేస్తోందా?' అని. ఆ ప్రశ్నలకి ఆయన చెప్పే సమాధానం విన్నాక వాళ్ళ మొహాల్లోని వుత్సాహం చప్పున చల్లారిపోవటం గమనించేవారు.

ఆయన ఇన్ని అవస్థలు పడుతున్నా, ఇంతగా మథనపడిపోతున్నా భర్త ప్రయత్నంలో ఏదో లోపం వుండబట్టే పిల్లకి పెళ్ళి కావటంలేదని నారాయణమ్మగారి నమ్మిక. "పదిమందికి చెప్పాలి. వూళ్ళు పట్టుకుని చెప్పులరిగేలా తిరగాలి. ఇలా కూర్చుంటే సంబంధాలు వస్తాయా," అంటూ పోరుతూ వుంటుంది. అంచేత ఆయన సాధ్యమైనంతవరకు బయట తిరుగుతూ కాలక్షేపం చేస్తారు

అరోజు గూడా అలా కాలక్షేపానికి బయల్దేరుతూ, క్రితం రోజు తనకి తెల్సినాయన ఇచ్చిన సంబంధం తాలుకు అడ్రసు కాగితాన్ని జేబులో వుంచుకుని మరీ బయల్దేరారు. అకుర్రవాడు కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగి. జీతం తక్కువ అయినా బుద్ధిమంతుడు. సాంప్రదాయకమైన కుటుంబం. పిల్లకి చదువు, వుద్యోగం లేకపోయినా బుద్ధిమంతురాలు, గుణవంతురాలు అయితే చాలట. ఇటువంటి సంబంధాలు ఈ రోజుల్లో దొరకటం అరుదు. గుణానికి, బుద్ధికి, సాంప్ర

దాయానికి విలువనిచ్చేదెవరు? అంచేత రాఘవయ్యగారు ఎలాగైనా ఈ సంబంధాన్ని స్థిరపర్చుకోవాలన్న ఆదుర్దా, ఆత్రంతో రోడ్డెక్కారు.

ఇంట్లోంచి బయల్దేరి మెయిన్ రోడెక్కి పదడుగులు వేసేరో లేదో, ఎవరిదో చెయ్యి భుజానపడటంతో ఆశ్చర్యంగా వెనక్కి తిరిగి చూసేరు. అతడు ఎర్రగా వున్నాడు. వార్తయిన క్రాపు రంగు వేయటంవల్ల మరీ నల్లగా వుంది. రిమ్‌లెస్ కళ్ళద్దాలు అందంగా, హుందాగా వున్నాయ్. ఖరీదైన దుస్తులు వ్రేళ్ళకి వుంగరాలు. అతడు నవ్వుతున్నాడు. "ఏరా ఇంకా గుర్తురాలేదా?" అంటున్నాడు.

లేదన్నట్లుగా తలూపారు రాఘవయ్యగారు.

"నేన్రా-దయానంద్‌ని" అన్నాడా వ్యక్తి.

అప్పుడుగాని పాతికేళ్ళనాటి బాల్య మిత్రుడిని పోల్చుకోలేకపోయారు.

"నువ్వురా-ఎంతగా మారిపోయావ్? ఎక్కడుంటున్నావ్? ఏం చేస్తున్నావ్?" ఇత్యాది ప్రశ్నలు ఎన్నో అడిగారు.

"అన్ని చెబుతాగాని.-ఇక్కడే హోటల్లో దిగేను రూముకి వెళ్ళి కాస్త కాఫీ త్రాగుతూ అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకుందాం అంటూ ఆప్యాయంగా ఆయన చెయ్యిపుచ్చుకుని, ఎదురుగా వున్న పెద్ద హోటల్లోకి నడిచేరు.

రాఘవయ్యగారు అతడితో పాటు హోటల్లోకి ప్రవేశించేముందు, గేటుకి పక్కగా వుంచిన ఒక బోర్డుని చూసేరు. అది నల్లని కాన్వాసుగుడ్డపై వ్రాయబడి వుంది: ప్రముఖ సైక్రియాటిస్టు, దయానంద్ మీ నగరానికి విచ్చేసియున్నారు. మీ అంతరంగిక సమస్యలకి ఆధునిక పరిష్కారాలు సూచించబడును. సందర్శించు వేళలు; రూము నెంబరు వగైరాలు వ్రాయబడివున్నాయి

ఆయన అతడితో పాటు మేడెక్కుతూ అడిగారు. 'ఆ బోర్డు నీదేనా' అని. అవునన్నట్లుగా తలూపాడు దయానంద్ సన్నగా నవ్వుతూ. రూములో కూర్చున్నాక, కాఫీకి ఆర్డరిచ్చి, "ఏమిట్రా విశేషాలు చెప్పు" అన్నారు రాఘవయ్యగారి నుద్దేశించి.

"అలాకాదు. ముందు నీ గురించి చెప్పు. ఎక్కడుంటున్నావ్? పిల్లలెంతమంది?" దయానంద్ సర్దుకూర్చుంటూ, "బొంబాయిలో సెటిలయ్యాను. అక్కడే ప్రాక్టీసు. ఇద్దరు పిల్లలు. నా భార్య గూడా అక్కడ ఎయిర్‌పోర్టులో చిన్న ఉద్యోగం. పిల్లలిద్దరూ కాలేజీల్లో చదువుతున్నారు, నెలకి పదిహేను రోజులు ఇలా ముఖ్యమైన నగరాలకి, పట్టణాలకి క్యాంప్సపై వస్తూంటాను. రాబడి బాగానే వుంది ఇక నీ గురించి చెప్పు" అన్నాడతను.

అంతలో కాఫీ వచ్చింది. ఇద్దరూ

చెరోకప్పు అందుకున్నారు. రాఘవయ్యగారు కాఫీని చప్పరిస్తూ "నాది అతి మామూలు కథ. డిగ్రీ పూర్తిచేసి, వెంటనే చిన్న వుద్యోగాన్ని సంపాదించేను. పెళ్ళిచేసుకున్నాను-నలుగురు పిల్లలు, ఇద్దరు మొగపిల్లలకి పెళ్ళిళ్ళు గూడా అయినాయి. ఒక ఆడపిల్ల పెళ్ళి గూడా చేసేను. భగవంతుడి దయవల్ల వాళ్ళు ముగ్గురు వాళ్ళ కాపురాలు వాళ్ళు చేసుకుంటున్నారు. ఎటొచ్చీ ఆఖరిపిల్లదే పెద్ద సమస్యయింది." అంటూ ఖాళీ కప్పుని క్రిందనుంచేరు.

"అంటే ఆర్థికంగా ఇబ్బందా? లేక ..." మధ్యలోనే ఆపి, సిగరెట్టు వెలిగించుకునే ప్రయత్నంలోపడ్డాడు దయానంద్.

"పూర్తిగా ఆర్థికం కాదు. నేనీమధ్యనే రిటైరయ్యాను. ఆ వచ్చిన డబ్బుల్లో కొంత దానిపేర్న బ్యాంకులో వేసాను ఇంకా కాస్తోకూస్తో తక్కువైతే మా అబ్బాయిలో, నీలాంటి స్నేహితులో ఇస్తారు. కాని అసలు సమస్య అదికాదు.

"మరింకేమిటి?"

'మా అమ్మాయికి చదువుపెద్దగాలేదు. పదో తరగతి తప్పింది. ఇంక అందమంటావా, నా పిల్ల కాబట్టి నా కళ్ళకి అందంగా కన్పించవచ్చు. ఆఫ్‌కోర్స్ కాస్త సన్నం అనుకో. వచ్చిన ప్రతి సంబంధంవాళ్ళు చూడటం... వెళ్ళటం-" అన్నారు రాఘవయ్యగారు దిగులుగా.

దయానంద్ సిగరెట్టుని గట్టిగా దమ్ములాగి ఏదో ఆలోచిస్తున్నవాడిలా అయిపైన "అది నీకు దిగులైపోయిందంటావ్- అవునా" అంటూ మిత్రుడి కళ్ళలోకి చూసేరు.

"వయసొచ్చిన పిల్లకి పెళ్ళిచెయ్యలేకపోతే దిగులుకాక సంతోషమా" అన్నారాయన నవ్వుతూ.

"నీకో విషయం తెల్పనా"

"ఏమిటి?"

"ఇపుడు నువు చెప్పింది అరుదైన సమస్యకాదు. దేశంలో చాలామంది ఆడపిల్లల తండ్రులు ఎదుర్కొంటున్నదే- నాకొచ్చే కేసుల్లో చాలా భాగం ఇటువంటి బాపతే- పిల్లకి పెళ్ళికావడంలేదు. పిల్లవాడు చెప్పిన మాట వినడంలేదు. భర్త త్రాగుడు మానడం లేదు."

"వీటన్నిటికి నువ్వేం చేస్తావ్."

"అని చాలామంది అనుకుంటారు. ఖర్మని సరిపెట్టుకుని తమని తామే క్రుంగదీసుకుని వ్యధ ననుభవిస్తారు. కాని చాలామందికి తెలీని విషయం- మన కష్టాలకి, చాలా సమస్యలకి కారణం బుద్ధి - అంటే బ్రెయిన్ అన్నమాట. ఉదాహరణకి ఈ సిగరెట్టు తీసుకుందాం ..." చేతిలో కాల్తున్న సిగరెట్టుని చూపిస్తూ చాలా గంభీరంగా చెప్పుకుపోతున్నాడు.

రాఘవయ్యగారు విప్పారిన కళ్ళతో ఆశ్చర్యంగా వింటున్నారు.

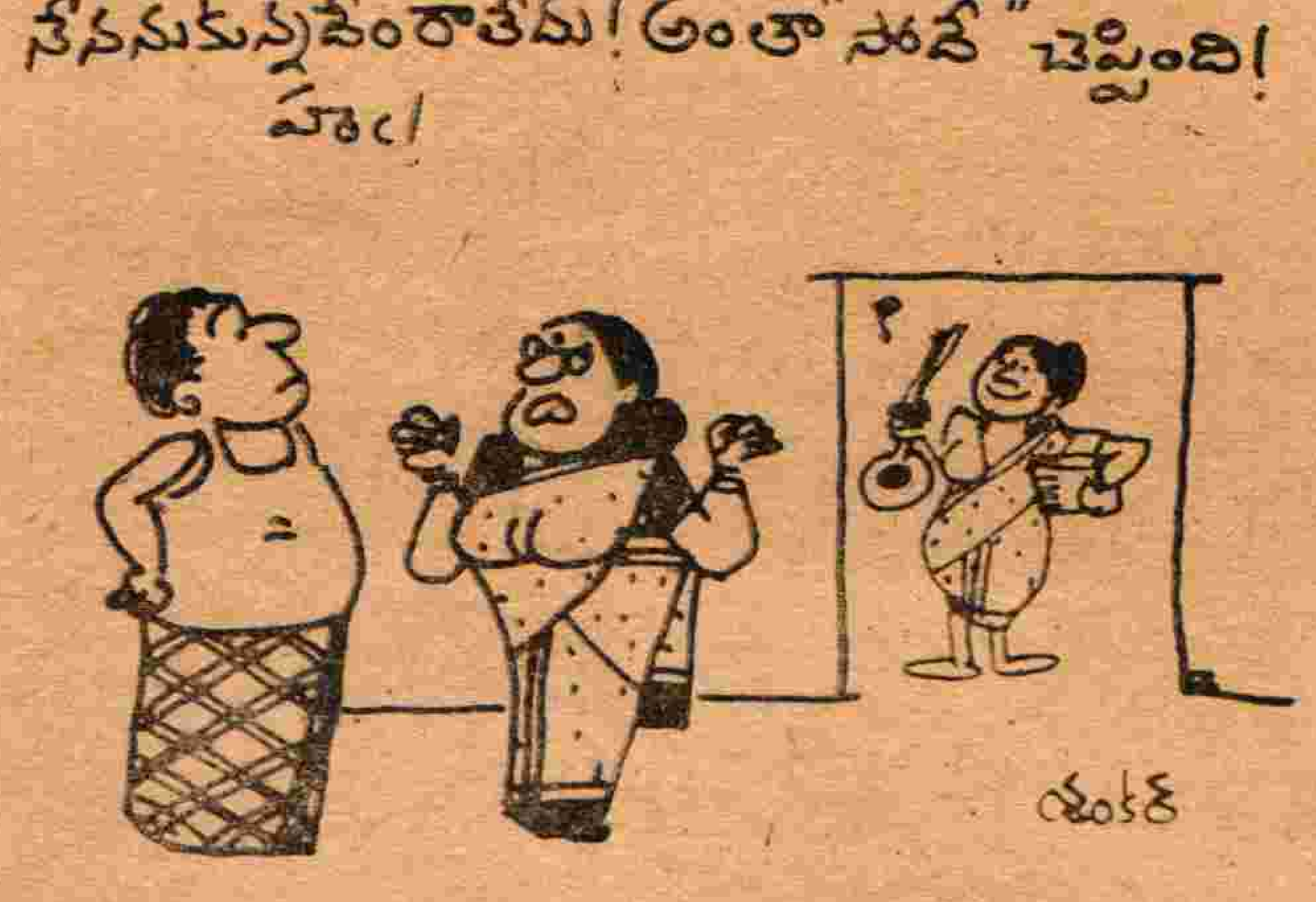

"ఈ సిగరెట్టు త్రాగటం ఒక అల వాటు. సపోజ్ కాసేపు, అంటే కొన్ని గంటలు సిగరెట్టు అంటించలేదనుకో- అంతే. తల్లో అశాంతి మొదలవుతుంది. అశాంతి శరీరమంతా వ్యాపిస్తుంది. దాంతో చికాకు విసుగు, అసహనం మొదలై చేస్తున్న పనిపైన ఏకాగ్రత కుదరక పని పాడైపోతుంది. అంటే ఈ కల్లోలానికి జన్మస్థానం బ్రెయిన్‌లో..."

"ఇపుడు నువు చెప్పేదానికి మా పిల్ల దానికీ ఏవిటి సంబంధం?" అనడిగారు రాఘవయ్యగారు అర్థంకానట్లు.

"వుంది- ఇప్పుడు పెళ్ళికావల్సిన మొగపిల్లల మనోస్థితిని చదివి అర్థం చేసుకోగల్గితే నీ ప్రశ్నకి సమాధానం లభిస్తుంది. ఉదాహరణకి ఈ కాలం పెళ్ళికావల్సిన కుర్రాళ్ళు అడిగేది, కోరేది ఏమిటి? పిల్ల అందంగా వుండాలి, ఎర్రగా వుండాలి, చదువుకున్నది అయినా గుణవంతురాలై వుండాలి, మంచి వుద్యోగం చేస్తుండాలి. ఇలా ఎన్నో. వీటన్నిటికి కారణం ఏవిటంటావ్? మానసిక దౌర్బల్యం, అంటే తనపైన తనకి నమ్మకం లేకపోవటంచేత, తన కోర్కెలు, వూహించుకున్న కలలు భార్య ద్వారా నెరవేర్చుకోవాలని ... మానసిక చికిత్సద్వారా ఇలాంటి యువకుల ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పు తీసుకురావచ్చు."

రాఘవయ్యగారు మౌనంగా వింటున్నారు.

అతను మళ్ళీ అన్నాడు "ఇపుడు నీ సమస్యే తీసుకుందాం. మీ అమ్మాయికి చదువులేదు. అందంలేదు. అంచేత పెళ్ళి కావటంలేదు అవునా?"

అవునన్నట్లు తలూపారు రాఘవయ్యగారు.

"అక్కడే కాస్త ఆలోచించాలి. పెళ్ళి

చూపులకంటూ వచ్చే కుర్రాడి మనస్తత్వం ఎలా వుంటుందో వూహించి మనం ప్రవర్తించాలి.''

''అంటే ఎలా?''

''చెబుతా కాని మరి నా ఫీజు...'' అంటూ నవ్వేడు.

''అలాగే ఇచ్చుకుంటాం చెప్పండి'' అన్నాడు రాఘవయ్యగారు స్నేహితుడి చతురతను సవ్యంగా అర్థంచేసుకున్నట్లుగా.

''ఈ సారి మీ అమ్మాయిని ఎవరైనా చూడటానికంటూ వస్తే తుచ తప్పకుండా నే చెప్పినట్లు చెయ్యి. సంబంధం కుదరకపోతే అప్పుడు నన్నడుగు.''

* * *

ఆ రోజే మాధవికి పెళ్ళిచూపులు-

ఆ మధ్యన ఎవరిద్వారానో తెల్సి, రాఘవయ్యగారు వెళ్ళి అతడిని కలవటం తన తల్లిదండ్రులు కూడా అక్కడే వుండటంచేత పిల్లని చూడటానికి వస్తామని చెప్పటం జరిగింది. ఆ రోజు రాఘవయ్యగారు, నారాయణమ్మగారు చాలా హడావిడిగా వున్నారు. దయానంద్ చెప్పిన విషయాలన్నీ మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తుతెచ్చుకుని ఏర్పాట్లు సరిచూసుకుంటున్నారు. ఇల్లంతా నీటుగా సర్దేరు. మాసిపోయిన కర్టెన్లువిప్పి ఇస్త్రీవి తొడిగారు. పక్కింటివారింట్లోంచి తెచ్చిన టూ-ఇన్-వన్ సెట్టుని ఎదురుగా టేబిలుపైన వుంచేరు. తనుగూడా ఇస్త్రీ పంచె, చొక్కా తొడుగుకున్నారు. భార్యకి, కూతురికి చెయ్యాల్సినవన్నీ మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పారు. పనిపిల్ల మంగిని రప్పించి దానిచేత ఏం చేయించాలో, ఎలా చేయించాలో భార్యకి చెప్పారు.

సాయంత్రం నాలుగయింది. ఎండ చల్లారుతోంది. మాధవీ, ఆమెతో పాటు పనిపిల్ల మంగి ముస్తాబై కూర్చున్నారు. అంతలో వచ్చేరు- పెళ్ళివారు. పెళ్ళికొడుకు అతడి తల్లి, తండ్రి, చిన్నపిల్ల... వాళ్ళని సాదరంగా ఆహ్వానించి కూర్చోపెట్టారు. ఆ కుర్రాడు చామనఛాయగా వున్నాడు. కాస్త పొట్టిగా వుండటంచేత లావుగా కన్పిస్తున్నాడు. స్తబ్దుగా, నిరుత్సాహంగా, బలవంతాన వచ్చినట్లు బిగదీసుకుని బింకంగా కూర్చున్నాడు. ఆ పిల్లవాడి తండ్రి రాఘవయ్యగారితో పిచ్చాపాటి మొదలుపెట్టేరు. అతడి తల్లి ఇల్లంతా కళ్ళతోనే సర్వేచేస్తుంది.

రాఘవయ్యగారు తాను సర్వీసులో వున్నపుడు ఏ ఏ మంత్రులవద్ద పనిచేసారో, వాళ్ళకి తనంటే ఎంత ఇష్టమో, ఇప్పుడిప్పుడే పేరు తెచ్చుకుంటున్న ఫలాన ఫిలిం డైరెక్టర్ తనకేవిధంగా దూరపు బంధువో, ఫలాన ప్రఖ్యాత రచయిత, తాను ఏ విధంగా పక్కపక్క వాటాల్లో అద్దెకున్నారో వివరించి చెబుతున్నారు. ఇదంతా గూడా దయానంద్

సూచించిన మానసిక చికిత్సలో ఒక భాగం. నిజానికి ఆ పిల్లవాడి తండ్రి ఆయన చెప్తున్న విషయాలన్నింటిని కళ్ళింతగా చేసుకుని వినసాగేరు. కాని, విచిత్రం అస్సలైన పెళ్ళికొడుకు గోడ వైపు దృష్టిసారించి బొమ్మలా కూర్చు న్నాడు.

అంతలో నారాయణమ్మగారు కాఫీ పట్టుకొచ్చింది. అందరూ కాఫీ సేవి స్తుంతగా, పనిపిల్ల మంగి మెల్లిగా వచ్చి, అక్కడున్న చాపపైన తలొంచుకుని కూర్చుంది. మంగికి చేత పరికిణీ, దాని పైన అసహ్యంగా కన్పించే ఎర్రపూల ఓణీ వేసారు. మొహానికి ఎక్కువగా పౌడరు అద్దేరు. మెళ్ళో పురాతనకాలపు పగడాలదండ వేసారు. మంగి అసలే నల్లగా వుంటుంది. అంట్లు కొన్ని సంవత్సరాలుగా తోమటంచేత చేతులు మొరటుదేలి, కాయలు కాసాయ్. పళ్ళు కొద్దికా ఎత్తుగా వుండటంచేత దవడలు అసహ్యంగా వుంటాయి. లావుగాను, అవహ్యంగాను అన్పిస్తుంది చూడగానే.

మంగి చాలా బుద్ధిమంతురాలికి పల్లే తలొంచుమని, నారాయణమ్మగారు చెప్పి నట్టే కూర్చుంది. ఇది కూడా దయా నంద్ చికిత్సలో ఒక భాగం. మొదట అసహ్యమైన వస్తువుని చూపించి, ఎదుటివారు అసహ్యించుకుని వెళ్ళిపో తున్న తరుణంలో అంతకన్నా కాస్త మెరుగైన వస్తువుని చూపిస్తే అతడికి, అతడి కళ్ళకి ఆ వస్తువు చాలా అందంగా కన్పిస్తుంది. ఇదీ అతడి థియరీ.

ఆ పిల్లవాడు మంగివంక తదేకంగా చూస్తున్నాడు అతడి తల్లితండ్రులు మంగి వంక ఒక్కసారి చూసి తలని త్రిప్పేసుకున్నారు. వాళ్ళ మొహాల్లో అసంతృప్తి. అసహ్యం గమనించి రాఘవయ్యగారు తృప్తిపడ్డారు. కాస్త ఉత్సాహం వచ్చి చెప్పటం మొదలు పెట్టేరు " ఈ పిల్లపేరు మంగతాయారు. మా దాయాదుల పిల్ల. దీనికి వెనుకా ముందూ ఎవ్వరూ లేరు. నేనే చేరదీసి పెంచేను. అసలు చదువు చెప్పిద్దామను కున్నాము గాని, దాని కబ్బలేదు. ఏం చేస్తాం చెప్పండి. దానికి సంబంధం నేనే"

. ఆ పిల్లవాడు మంగివంక మార్చి చూడ టంతో ఆయనకొక్కస్త భయం, ఆందోళన మొదలైనాయి.

"పిల్లని ఏమన్నా అడగాలనుకుంటే అడగండి" అంది నారాయణమ్మగారు గుమ్మం పక్కనుంచి.

"అబ్బే ఏం అడుగుతాం... పిల్లని తీసికెళ్ళండి" అంది పిల్లవాడి తల్లి,

మంగి లేచి లోపలి కెళ్ళిపోయింది.

అంతలో నారాయణమ్మగారు ఆవిడని లోనికాహ్వానించింది. ఆవిడ అయిష్టం గానే లేచి లోని కెళ్ళింది. లోపలికి అడుగు పెట్టగానే మాధురి ఆవిడకి పక్కకొచ్చి దణ్ణనందించింది. ఆవిడ దాన్నందు

కుంటూ మాధురిని పరిశీలనగా చూసింది.

మాధురి పట్టులంగా, పట్టుపావడా వేసుకుంది. చేతికి ఒక జత బంగారు గాజులు, మరో చేతికి వాచీ, మెళ్ళో గొలుసు, చెవులకి అధునాతనమైన దుద్దులు, మొహానికి కాస్మెటిక్స్‌ని తళ తళలు...

"ఎవరీపిల్ల" అందావిడ నారాయణమ్మ గారితో

"మా అమ్మాయండీ పేరు మాధవి. అత్తయ్యగారికి నమస్కారం చెయ్యవే" అంది. మాధవి చాలా భక్తి ప్రవృత్తులతో ఆవిడకి నమస్కారం చేసింది

"మీ పిల్ల ఎంత బుద్ధిమంతురాలండి. మహాలక్ష్మిలాగా వుంది" అంటూ ఆమెని చెయ్యిపుచ్చుకుని ముందుగదిలోకి నడిపించుకుంటూ తీసుకువచ్చి భర్తతో "వాళ్ళమ్మాయట. ఎంత బుద్ధిమంతురాలో చూసేరా" అంది. మాధవి మళ్ళీ ఆయనకి నమస్కారం చేసింది.

మంగి అందాన్ని ఇంకా ఇముడ్చుకోలేక బాధపడుతున్న ఆయనగూడా విస్మయంగా తలూపారు. ఆ పిల్లవాడు ఒక్కసారిమాత్రం ఆమెవంక చూసి తల త్రిప్పి కూర్చున్నాడు.

ఆయన రాఘవయ్య గారితో "మీ పిల్ల పెళ్ళి చెయ్యరా?" అనడిగారు.

"చెయ్యాలండి-కాని ఇంకా సంబంధాలు చూడటంలేదు- అక్కడికి రెండు మూడు సంబంధాలు వాళ్ళంతట వాళ్ళే వచ్చారు. కాని ముందు మా మంగపెళ్ళి చేసి, ఆపైన ఆలోచిద్దామని వుంది." అన్నారు త్యాగశీలిలా.

"పిల్లకేం లక్షణంగా వుంది ఎవరైనా కళ్ళకద్దుకుని చేసుకుంటారు" అన్నా రాయన మంగిని స్మరించుకుంటూ.

లోపల ఆవిడ నారాయణమ్మగారితో "వదినగారు అబద్ధం ఎందుకాడాలి? మీ మాధవి లక్షణంగా వుందండి. పెళ్ళి చేసేటట్టయితే చెప్పండి. మావాడు మంచివాడు. ఈకాలం పిల్లవాడు కాదు. మీ సాంప్రదాయం, ఆచారాలు నాకెంతో నచ్చాయి," అంది.

"అదేవిటో వదినగారూ- అచ్చం నాకూ అలాగే అన్పిస్తోంది. వాళ్ళిద్దరికీ వ్రాసిపెట్టి వుందేమో- అయినా నాదేముంది- ఆయనకి చెబుతాను" అంది నారాణయ్మగారు ఆనందాన్ని లోలోపల దాచుకుంటూ.

ఆవిడ ముందుగదిలోకి వచ్చి భర్తతో "ఏమండీ-వెడదామా" అంది.

దానికోసమేమేం వున్నట్లు ఆయన, ఆయనతోపాటు ఆ కుర్రాడు లేచారు. ఆ కుర్రవాడు దేన్నిగూర్చో దీర్ఘంగా ఆలోచించటం గమనించిన రాఘవయ్యగారు కొంపతీసి మంగినిచూసి జడుసుకున్నాడని భయపడ్డారు. ఇంటికెళ్ళి వుత్తరం వ్రాస్తామని చెప్పి వాళ్ళు సెలవు పుచ్చుకున్నారు. ఆవిడ వెళ్ళే ముందు మళ్ళీ మాధవి వంక చూడటం నారాయణమ్మగారు

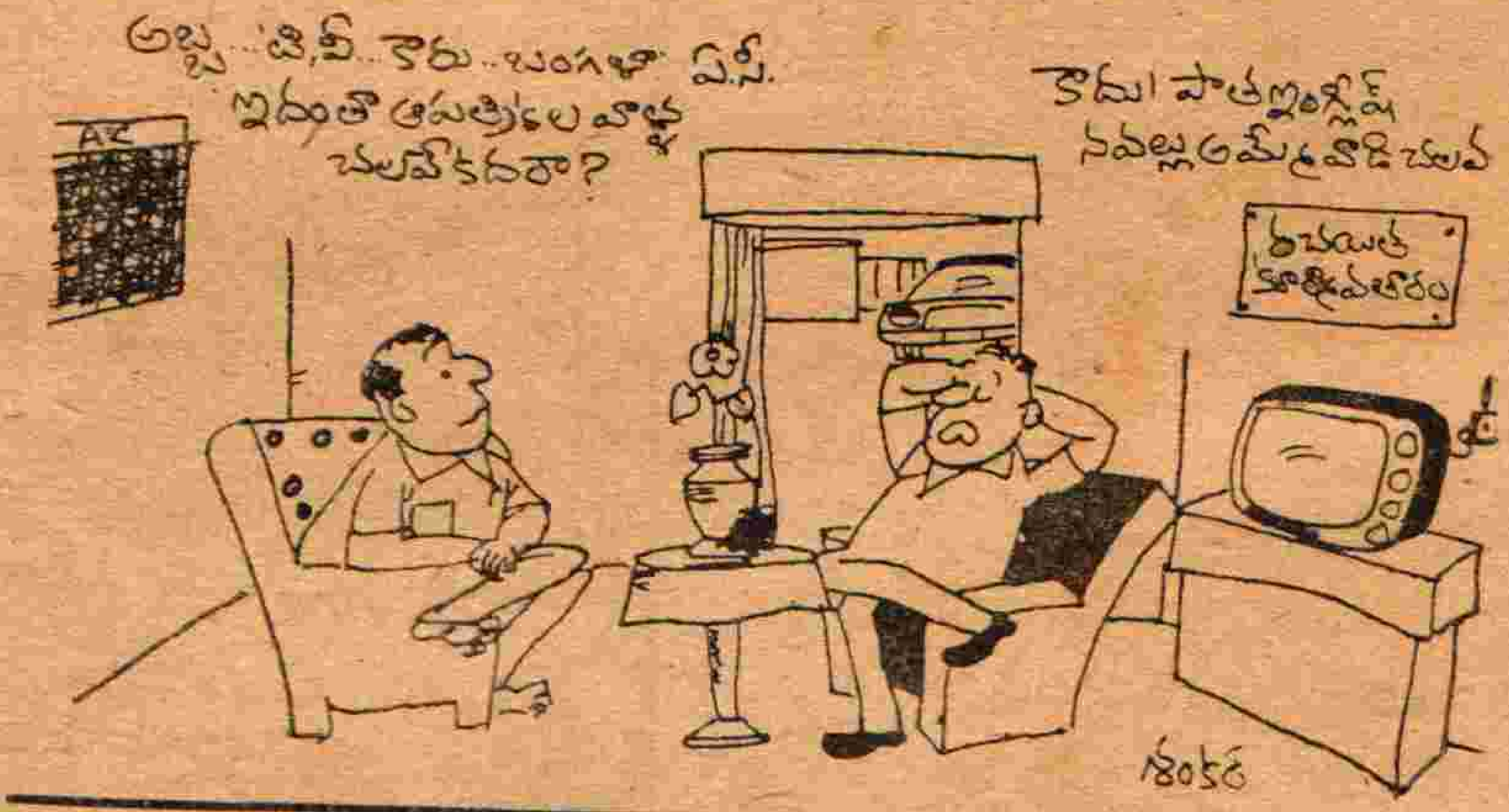

గమనించకపోలేదు.

వాళ్ళవి సందు చివరవరకు దిగబెట్టి వచ్చిన రాఘవయ్యగారి మొహం సంతోషంతో వెలిగిపోయింది.

"మనపిల్లని చూడగానే ఎంత మెచ్చుకుందని? మన కళ్యాంతరం లేకపోతే వియ్యం అందుకుందామంది" అని భార్య చెప్పిన విషయం విని మరింత పొంగిపోయేరు.

అంతలో బట్టలు మార్చుకుని, వెళ్ళపోతున్న మంగిని ఆపి. జేబులోంచి పర్సుతీసి అయిదు రూపాయల కాగితం ఆమె కందిస్తూ "మంగీ మా కెంతో సహాయం చేసావ్. ఇది పెట్టి సినిమాకి వెళ్ళు" అన్నారు.

మంగి ఆ నోటు నందుకుని ప్రక్కింట్లో అంట్లుతోమటానికి హడావుడిగా వెళ్ళింది.

*   *

సరిగ్గా పది రోజుల తర్వాత వుత్తరం వచ్చింది.

"ఏమేవ్ వుత్తరం వచ్చింది"— అటు నా భార్యని పిలిచేరు.

"ఏం వ్రాశారు?" అంటూ ఆత్రంగా వచ్చిందావిడ

"ఏం వ్రాస్తారు? మనం అనుకుంటున్నదే అయ్యుంటుంది" అంటూ వుత్తరాన్ని విప్పేరు.

చాలా పెద్ద వుత్తరమే వ్రాశాడాయన.

"పూజ్యులు రాఘవయ్య బావగార్కి— నమస్కారాలు. ఉభయ కుశలోపరి వుత్తరం వ్రాయటం ఆలస్యమైంది. మావాడు తా నాలోచించుకుని జాబు వ్రాస్తానన్నాడు. దానికోసం ఎదురు చూడటంలో జాప్యం జరిగింది. నిన్ననే వాడి వద్దనుంచి జాబు వచ్చింది.

"మా పిల్లవాడు అందరిలాంటివాడు కాదు. పూర్తిగా పాతకాలం మనిషి. కాని వాడి కొన్ని ఆలోచనలు చాలా ఆధునాతనంగాను, ఆశ్చర్యంగా మ

వుంటాయి. నాకు, నా భార్యకి మీ పిల్ల మాధవి నచ్చింది. ఆమెని మా ఇంటి కోడలుగా చేసుకోవాలని వుంది. ఇదే విషయాన్ని మేము మా అబ్బాయికి చెప్పగా తన వుద్దేశ్యం ఆలోచించి వ్రాస్తానన్నాడు.

"వాడు నాకు వ్రాసినదాని ప్రకారం, వాడు మీ దూరపుబంధువుల పిల్ల చిరంజీవి మంగతాయారుని వివాహం చేసుకోవాలని నిశ్చయించాడు. కారణాలు గూడా వ్రాసేడు. శారీరక అందం, ఆకర్షణ తనకి ముఖ్యం కాదని, నమ్రత, అణుకువలకి తాను ప్రాధాన్యత నిస్తానని వ్రాసేడు. అదీకాక ఆ పిల్లకి వెనకాముందూ ఎవ్వరూ లేని కారణాన, అలాంటి అనాధకి కఓ దారి చూపించటం కన్నా తన బ్రతుక్కి సార్థకత ఏవుందని గూడా వ్రాసేడు. అందరూ అలా తప్పుకు పోతే వాళ్ళ గతేంకానని ఎదురు ప్రశ్నించాడు.

"చెప్పాను గదా వాడిదో విచిత్రమైన మనస్తత్వం-ఒకసారి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాక ఇక ఎంతమంది చెప్పినా వినడు-అయినా వాడి జీవితం వాడిష్టం. అంచేత చిరంజీవి మంగతాయారుని కోడలుగా చేసుకోవటానికి నిర్ణయించాము - కాబట్టి తమరు మంచి రోజు చూసుకువస్తే మిగతా విషయాలు మాట్లాడుమని, ముహూర్తాలు గూడా పెట్టుకుందాము.

"చిరంజీవి మాధవికి నా ఆశీస్సులు.

ఆ వుత్తరం చదవటం పూర్తిచేసిన రాఘవయ్యగారు రాతిమనిషిలా బిగుసుకుపోయారు. భార్య అడుగుతున్న ప్రశ్నలు ఏదీ వినిపించటంలేదు. అలాగే శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుండిపోయారు.

మంగి పక్కింటి ఇల్లాలికేదో విషయం చెప్పి పెద్దగా నవ్వుతోంది.